

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ven. Viri Thomæ Malleoli A Kempis, Canonici Regvlaris
Ordinis D. Avgvstini. Opera Omnia**

Thomas <von Kempen>

Dvaci, 1625

Epistolæ Sex Admodvm Vtiles Et Consolatoriæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45790](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45790)

Senior.

15. **I**decirco ista tibi breuiter dixi, vt ad spirituale feruore te studeas dare, & in humilibus exercitijs gaudeas cōuersari. Nec vnquam ad aliquam dignitatem vel honoris officium anheles, sed ad omnimodam subiectionem, & vitiorum extirpationem labores, vt Deo amplius placere possis, qui humilibus semper dat specialem deuotionis gratiam, & post præsentis vitæ laborem bene exercitatis gloriam sempiternam. Amen.

EPISTOLÆ SEX ADMODVM VTILES ET CONSOLATORIÆ.

Argumenta epistolarum.

Prima: De excitatione ad spiritualem profectum.

Secunda: De custodia sui ipsius habenda.

Tertia: Ad consolationem vnius scripta.

Quarta: De conuersione & perseverantia in bono proposito.

Quinta: De pia defunctorum memoria.

Sexta: Deuota epistola ad quendam Regularem scripta.

EPISTOLA PRIMA.

Excitatio ad spiritualem profectum.

Charissime frater, libenter tecum diuido, si quid boni Dominus pauperi seruo suo suggesserit. Ego sum pauper & medicus; sed spero, quod Dominus sollicitus erit mei & tui similiter. Vnde oro eius clementiam, vt elemosyna communis sit nobis, de largitate mensæ eius. Occurrit hodie Dominus mendico suo, eū suauissimo pane de cælo. Dulcis admodum gratiosus sermo, infusus est auribus meis. Sonat enim lectio Apocalypsis; & de multitudine tantorum mysteriorum, retentus est apud me breuis riuus sonant. Dedit Dominus, vt aliquid breuiter & dulciter & fo-versiculus. Plura capere non sufficio; sed nec pauca, quæ obscuraret, vnde traheretur affectus: vtiā donet etiā, vt hoc ipsum aperiat intellectioni; quia si spiritualibus videretur liquidū, manet tamen carnalibus occultum. Volo ergo te participem fieri huius muneris. Nam tuæ verè comites indiuidui sumus, cū in Christo vnum sapimus, vnum quærimus, & ad vnum tendimus. Appone aurem, & ausculta diligenter, quod sonat valde dulciter: *Qui habet (inquit) aurem audiat, quid spiritus dicat ecclesijs: Vncon-
ti dabo manna absconditum: & dabo illi calculum candidum, & in
calculo nomen nouum: quod nemo scit, nisi qui accipit.* *Apoc. 2.*

2. Audis iam (frater) cælestem vocem? Vtinam & interiorum
cordium

Ioan. 6.

1. Cor. 2.

Manna
promittit
Deus sper
nentibus
terrenas
delicias.

Psal. 91.

cordium nostrorum auditum t̄gat, vt vim virtutis illius sentiamus. Sermo viuus est, & omni acceptione dignus. O quam cœlestis vox, quæ nil terrenum fatur? Quod si caro nō capit, capiat spiritus, quo nimitum totus hic sermo plenus est. *Verba* (inquit) *quæ ego loquor, spiritus & vita sunt.* Spiritus est, qui viuificat, caro non prodest quicquam. Non ergo sentit arcana supernæ reuelationis homo externus, carnalis, vagus, & elatus. Paulo attestante, qui ait: *Animalis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei;* stultitia enim est illi, & non potest intelligere, quia spiritualiter examinatur. Spiritualibus ergo loquitur, qui spiritu facta carnis mortificant, & mundum odio habet, & maligna diaboli consilia respiciunt. Hi enim primitias spiritus habentes, quid sit hoc absconditum manna ignorare non possunt; quia hoc gustando potius, quã legendo vel audiendo, didicerunt. Datur autē manna dilectis filijs, ex amore Deo Patri seruientibus; qui eius voluntati semper placere, eius gloriã student querere. Et si non horres accipere, manna interiorẽ mentis exprimit dulcedinem, siue consolationem sanctorum, in hac vita. Est igitur congruus sensus; Vincenti dabo manna absconditum; contemnentem carnalem consolationem, dabo spiritalem: respicientem terrena & exteriora bona, ostendam cœlestia & interiora charismata; quæ merito sui excedunt omnia alia delectamenta. Talia ac tanta etiam existunt, vt dignus nemo sit cognoscere, nisi prius discat vana & vilia solatia contemnere. Scriptum est enim: *Vir inspicuus non cognoscet, & stultus non intelliget hæc.*

3. Libet autem pro expugnandis vitijs, & malis consuetudinibus vincendis, aliqua latius hic introducere. Sicut quondam filijs Israel in deserto habitantibus Deus manna pluit; ita & modo spiritualibus filijs suis, gratiam internæ consolationis contra tentamenta tribuit. Tamdiu filij Israel cibo illo aliti sunt, donec terram promissionis attingerent; & quamdiu electi in mundo peregrinantur, pane vitæ & intellectus fouentur, donec deposito corpore terram viuentium intrent. Dum autem de frugibus illius terræ manducare cœpissent, statim manna desijt: & dum sancti assumpti fuerint in beatitudinis gloriã, a modo non indigent recreari nostro more spiritali alimonia. Vnus tamen panis est, qui angelos pascit & homines; animas in gloria, & viatores in gratia. Sed est, quod me multum mouet; quia plures sibi deesse manna causantur: plures etiam, qui illo refici conuenerant, gustum iam perdidit. Quæ est alia causa huius ariditatis & inspidioris vestri, nisi quia ad egena & infirma mundi solatia reuersi estis? Mementote egressionis vestræ de Aegypto. Dies ille memoriale nominis Domini, in sempiternum recordetur.

Nulli

Nulli dubium, quin manus Domini vobiscum erat, alioquin in saeculo remansissetis. Vbi est ergo ille spiritus, ille primitialis feruor, intentio firma, propositum immobile, fortis vt mors dilectio? Quodammodo armati egressi estis mundum, dum constanti animo omnia perferre aduersa, vilia, & aspera assensistis. Insuper & cum gaudio venistis ad montem Dei Oreb, ad audiendam legem vitę & disciplinę: dum monita seniorum libenter audire, & secundum ea religiosę viuere spondidistis.

4. Cur ergo nunc vos itineris tædet? Car ad sarcinas sedetis, & grauati ingemiscitis? Iam propter tempus & annos, de fructibus terre promissionis, botros & malagranata aliis afferre & propinare deberetis, & ecce vobis etiam manna deest. Conuertimini filij reuertentes: quia si corpore non estis reuersi ad saeculũ, tamen corde adhuc tenemini in variis desideriis terrenorum. Proh dolor, multi spiritualiter exeunt A Egyptum, transeunt mare rubrum, ambulant per desertum, portant tabernaculum & vasa eius, sed non intrant terram promissionis. Penę omnia accidunt eis, quę contigerunt filiis Israel, qui murmurantes contra Moysen, doluerunt, quod educti essent de A Egypto. Sic sic complures hodie reperiuntur, qui mundum relinquunt, parentes & amicos deserunt, peccata & vitia plangunt præterita, carnalia desideria abominantur, ignotam iustitię normam ad manum magistrorũ ducti sequuntur, vitam Christi crucifixi aspiciunt, & iugum Domini suaue in obedientia & abnegatione propria ferunt, ita vt omnes parati & feruentes sint ad labores & abstinentias, mites ad increpationes, humiles ad abiectioes, patientes ad correctiones, & ad aduersa qualibet & indigna constantissimi, sed non in tali feruore omnes perdurant. Nam aliquando tempore egressionis, id est, conuersionis suę peracto, minus cauti & solitici de profectu suo, incidunt in varias tentationes & ægrotudines passionum; ita vt nonnulli se incepisse contristentur: quidam verò deliberent & modum excogitent redeundi. Alij autem etsi manserint, cum tempore quodam & vsu asinariam molam trahant: quia paruam deuotionem & affectum habent in his, quę agenda didicerunt, laboriosa & dura omnia sentiunt, quia manna non habent. Cælum videtur eis æneum, & terra ferrea: quia neque cælestia contemplari, neque agrum cordis, virtutibus & deuotis exercitiis excolere sciunt.

5. Dicunt tamen, quia libenter essent deuoti, libenter haberent virtutes, vellent se vicisse suas passionis. Sed non sufficit tantum bene velle, si deest manus & opera. Oportet quod laboretis, quod vim naturę faciatis, sicut dicit Dominus: *Regnũ celorũ vim patitur, & violenti rapiunt illud.* Violentia opus est, & scitis quod

Hier. 31.

Matt. 21.

T t t

Sancti

Sancti non ocio & somno promeruerunt regnū Dei. Vsq̄ nequā tardatis, & quare nō armamini contra passiones: vt obtineatis virtutes, & diuerfas cōsolationes suscipere digni inueniamini? Quanto amplius tardaueritis, tanto peius sēper fiet, & sine labore & dolore optatā requiem non percipietis. *Petite, & accipietis; quarite, & inuenietis; pulsate, & aperietur vobis.* Pigrizia & negligentia vos tenent, sed contra has primō accingimini, & bellate praelia Domini. Quid negligitis proprium profectum? Certē pro vobis est, & pro pace vestra erit labor vester. Dicit Scriptura: *Modicum laboravi, & multam requiem inueni.* Sed fortē respondebitis: Aduersus vitia & passiones certare, quis semper potest? Multæ sunt & penē insuperabiles, vt nobis videtur. Quis tantam sustinere potest vexationem?

Matt. 7.

Eccli. 51.

6 Audite increduli & rebelles, delicati milites & serui pigri. Laborem attenditis, pugnam consideratis, sed de præmio & victoria cur non cogitatis? Et quid est omnis labor, ad æternam requiem? Et quid breuis exercitatio, ad bonæ conscientie consolationem? O si inciperetis, & fortiter ac integrē proponeretis, vt aut vincere aut mori eligeretis; profectō leue (Domino auxiliante) sentiretis, quod modō insuperabile putatis. Vix aliquando ita vitiosus quis repertus est, cui diligentia cum perseverantia boni virtutes negauit. Videtur vobis laboriosum, vincere passiones vestras; sed nisi edomitæ fuerint, numquam habebitis veram cordis requiem. Quando ergo alij sunt cum Deo in deuotione & bona pace, tunc vobis erit tristitia, grauedo, & tædium foris & intus. Numquam eritis securi & veraciter læti, nisi mortificaueritis carnalitates vestras. Et si non trahit vos Sanctorum religiositas, & plurimorum deuotio; terreat saltem miserabilis inopia vestra, & diuinæ vltionis sententia. *Congregabo (inquit) super eos mala, & sagittas meas complebo in eis. Consumantur fame, & deuorabunt eos aues morsu amarissimo.* Satis durē intonant versiculi isti, & vtinam conuertant vetustatem vestram; quatenus innouati & feruidi effecti, meliores vos quotidie & alacriores faciant promissa Spiritus sancti. Vincenti (ait) dabo manna absconditum. Si volueritis & audieritis me, bona terræ comedetis. Orietur vobis pro spina, pulcherrima rosa: & pro tribulo, candidissimum lilium. Magna sunt hæc, dulcia & consolatoria cupientibus proficere.

Dent. 32.

Exod. 14.

7. Non ergo te conturbet homo Dei, non te deiiciat multitudo vitiorum. Crede Deo, & spera in eo, & eris melior victor quā fuisti. Dominus pugnabit pro te, & tu tacebis. Intelligisne hoc? Dominus ipse dabit fortitudinē, vt resistas iræ, pigriziam excutias, & cōcupiscenti animo non consentias. Et tu tacebis, quia

quia tibi hanc potentiam non ascribes, te propter hoc non eleuabis: sed Deo totum pure tribues, qui adstitit à dextris pauperis. Etiam quantum uales, hominibus te absconde, & nihil aliud, quam infirmum & inopem te confitere. Si quando insurrexerit contrarius tibi, & dixerit, quod non libenter audis, esto pateriens & tace, illatis malis Dominus respondebit. Iustus enim Dominus inultum non patietur abire quodcumque nocuum uerbum. Quid tibi nocere potest alterius malitia, si contra te inflatur, si detrahit, si obiurgat? Seipsum magis prodit, quia bonus non est. Nam si tu bonus fueris, & in patientia manseris, nil mali tibi intulit, sed potius meritum tuum auxit. Tu clarior ex opprobrio, coram sapientibus; tu probatior ex uirtute patientie. Nemini nocet prauitas alterius, neminem lædit uerbum contumeliosum, quamdiu ipse pius & inamotus fuerit. Omnis homo qualis interior est, talis ei exterior aduersitas erit. Quia si tu bonus, simplex, ac rectus, ac Deum timens probaris, nemo tibi bonitatem, iustitiam, & pacem tuam potest auferre, nisi eam uoluntarie reliqueris.

8. Non est magna patientia, quam parua res perturbat. Disce saltem tacere ad iniuriam, quia prudentis est tacere in tempore malo. Qui uincere desiderat, uictum se tradat. Cogita de corona, nõ de iniuria, & quomodo possis alium sanare, nõ quid possis e contrario quasi zelo iustitiae motus respondere. Si ille non ignoscit, tu ignosce; quia ut frequenter maiorem habet culpam, qui alteri irascitur, quam qui iratum patitur. Misericordiam propriam est conqueri, & impatientium citius commoueri, & causas aliis imponere. Tu ergo esto libenter reus, ut fias ante Deum innocens. Tu primò à teipso incipe, & sic poteris etiam alium sanare. Audiatur tamen, qui zelum uidetur habere aduersus aliorum defectus, qui indignatur, si quid contra iustitiam agitur. Quam rectè & prudenter ageres, si zelum tuum etiam contra tuam commotionem exerceres; & quod in alio reprehendis, prius in te emendaris. Cum ergo aliorum culpis irasceris, quid iuuat de oculo fratris tui festucam tollere, & tuæ impatientiæ motus non cohibere? An tibi uidetur non esse festuca, sed potius trabs, illius culpa? Vide, ne fortè ex tuo iudicio trabem suspiciosè reputes, quod coram Deo uix festuca habetur. Non fidas nimis proprio iudicio, quia homo es & nõ Deus. Siue tamen magnum siue paruum fuerit, uilius semper teipsum consideras quia & tu peccator es, & curatione indiges. In quo ergo alium iudicas, teipsum condemnas, cum eadem facis.

9. Quid enim mihi prodest, si aliquem uerbis meis sanauero, & in propriis passionibus mansero? bene illi, cui malitia mea sedit in bonum, sed uix mihi propriae salutis interceptori. Nõ est

Iniurias
feras, nõ
inferas,
aut refe-
ras.

Retin. 4.

indiciū mansueti cordis inconsideratē alium corripere, aut in correptione modum transire; vel non posse motum inuentionis differre, donec ira in mansuetudinem, & zelus amarus redeat in dulcedinem. Forsitan tunc videbis non esse tantę culpæ reum, quem reprehenderas, ac etiam magis excusabis, super quo prius subito indignaberis. Sed & tuæ malitiæ imputabis non incongruè, quòd tantillum non potuisti iniuriæ perferre; lugebis quoque plus iniustam correptionem, quàm illius culpam. Pudeat igitur te nondum didicisse paruos fratris defectus tolerare, qui quotidie infirmitatem propriam ab aliis desideras portari. Cur ergo eandem misericordiam non exhibes alteri, quam optas fieri tibi? Reuertere ad te ipsum, & pertimesce, ne grauius delinquas indignando & malè ferendo, quàm frater tuus peccando. Ille fortè casum suum, mox vt agnouit, fleuit, & de cætero cauere proposuit: tu verò impatiens & incompassiuus, peccatum tuum nec inspexisti nec fleuisti. Adhuc ille satis benè per amorem in corde suo tecum stat, & nihil mali de te existimat, sed se magis humiliat & te super se iustificat. Videas ergo, ne ille, qui videtur peccator, in regno Dei te præcedat, & tu cum iustitiæ præsumptione similis fias superbo Phariseo; qui reprobatus est à Domino propter suam superbiam, aduersus Publicani humilitatem.

Lucæ 18.

xo. Ecce iam audisti aliquantulum charissime, quomodo te ipsum debeas vincere, & zelum contra propria vitia exercere. Studeas ergo magis ac magis proficere, & semper aliquid vitiosæ consuetudinis amputare. Sicut autem negligentia vitia nutrire solet, & virtutes amittere; ita diligentia, qualibet inueterata mala euertit & expugnat. Nam & si labor est in principio pugnæ, tamen cum videris paulatim hostes ruere, consolaberis de prospero fine. Impedit nos valdè, quia non audemus violentiam inferre naturæ. O quantos labores faciunt homines pro terrenis lucrands, & nos pro æternis bonis mercessimus? Nauta petit mare, mercator circuit regiones, miles fert arma bellica, rusticus vomere scindit arua: & sine labore non queunt diuitias & honores obtinere. Vt quid ergo nos virtutes, sine magna solitudine adipisci credimus? Hodie aliquid inchoare, & cras modicum addere, & sic diebus singulis virtutem virtuti, propositum proposito iungere, perficit hominem virtuosum, deuotum, purum, sactum, & religiosum, Deo charum & hominibus gratiosum. Hoc ordine promeretur homo nomen nouum in calculo clausum, quia calcatis vitiiis efficitur candidus interius, & sapius fruitur consolationibus supernæ dulcedinis, quæ ignotæ manent carnalibus & tepidis. Ruminemus igitur sedula mente præsentem versiculum aduersus dete-

detestabilem desidiam ad igniendum nos & fratres nostros in amorem spiritualis profectus, & vt vitia nostra curentur, & donationes celestium virtutum in nobis augeantur. Neq; enim fraudabit à desiderio suo fideles certatores Spiritus-sanctus, qui vt viriliter decertarent. hortatoria voce insonat, dicens: Vincenti dabo manna absconditum.

EPISTOLA SECVNDA.

De custodia sui ipsius habenda.

I. **F**Rater mi in Christo dilecte, videas quomodo cautè ambules, quoniam dies mali sunt. Magna cautela est seruo Dei habenda, in omnibus verbis & operibus suis. Nam qui non est præuisus in rebus suis, aut citò lædit, aut læditur. Et magnum damnum sentiet in fine, quisquis in principio fuerit negligens aut præceps. Diu perpendendum est, antequam fiat aliquid, & sapius recurrendum est ad cordis habitaculum; ne homo sit absque consilio, sicut gens praua & exasperans, quæ non direxit ad Deum cor suum. Igitur præcedat oculus tuus omnia opera tua, & omnia age cum prouidentia. Nec incedas per aliena facta, te neglecto, quia nemo illo sapientior est, cuius anima semper in manibus eius est. Non habet homo chariorem thesaurum, nec meliorem substantiam super terram (si bene cogitauerit) quàm animam suam. Debet igitur vigilare, & semper esse in custodia animæ suæ, quia nihil comparari potest saluti eius. Psal. 118.

2. Salus enim consistit in veris virtutibus. Vera autem virtus abominatur & odit omne vitium. Quanto magis quis nititur contra vitia, tanto magis accedit ad virtutes. Quanto virtus amplius placet, tanto plus detestatur eius contrarium. Cognitio vitiorum multum prodest ad superandum vitia. Plures non cognoscunt in veritate proprios defectus, & quidam quamuis sciant, non satis ponderant: aut si ponderant, citò oculos auertunt, & obliuiscuntur, quod tolerant. Non est ita faciendum charissime frater, sed resistendum est semper malitiæ & iniquitati, & remedium inquirendum, & auxilium à Deo flagitandum. Maxime autem est obuiandum motibus passionum, in principio pugna: quia si pugna creuerit, infirmus homo vbi erit? Ex parua re fit sæpe grauis inquietudo: & ex verbo vno nascuntur multa verba, & de mo lico risu scaturit sæpe grandis dissolutio. Parua contumelia, generat stultis & inconsideratis hominibus, difficilem exitum & profundum vulnus. Bene ergo & prudenter agit, qui omnibus neglectis se custodit, iudicat, & ordinat. Tanto minus potest vnusquisque prouidere sibi, quanto prouidentior est ad considerandum alios.

3. Desiderans habere pacem, debet habitare in Sion. Hoc est utile homini, qui non inuenit quietem in hoc seculo; ut confugiat ad Dominum, & cupiat cito dissolui & esse cum Christo, quia non est alius, qui pro nobis pugnet, nisi ipse qui fecit nos. Si sentis insurgere vitia, oppone remedia, quae scis tibi esse vitia, & quae audisti ab aliis cogita frequenter, si tibi deseruiunt. Quotidianum bellum gerendum est, quoniam tentamur quotidie. Nec est victus, qui vitiosam consuetudinem saepe rebellare sentit. Dolere tamen debet, quia adhuc in eo malum vivit, & nondum perfecte sibi mortuus est. Accipienda est semper noua fiducia, licet saepe deiciatur homo. In speciali proponendum est contra illa vitia fortius, quae magis molestant, & frequentius adveniunt. Aliquando ira, aliquando superbia, aliquando concupiscentia, cor hominis tribulatur & vehementer inflammatur. Sed scuto orationis, aut gemitu cordis, aut inuocatione sancti nominis Iesu, est occurrendum, & in caelum respiciendum, vnde veniet omne auxilium. Et quandoque sic oret, vel consimiliter: O bone Iesu, succurre mihi modo. Eia Domine Deus, adiuua me. Quid ego miser agam sine te? quid incipiam & quomodo finiam, Deus meus? Melius nosti, quid tibi sit magis necessarium, quia & hoc quotidiana docet infestatio: at qualiter euades, docet & docebit Spiritus sancti unctio. Ibi igitur quaere auxilium & consilium, & ab eo postula cordis tui refrigerium.

4. Considera te ipsum, quid quaeris in operibus tuis, quid diligis, & quid non diligis. Secundum desideria sua fit homo stabilis aut vagus. Qui multum concupiscit, & multa habere vult, quomodo in se manebit? Dispergitur in omnem ventum caeli, & capitur laqueo desiderij terreni. Parua res est saepe, propter quam adipiscendam generatur homini perplexitas magna. Sed qui omnia expellit a se, permittens vnumquodque stare sicut inuenit, bene in pace erit. Qui vero multis se ingerit, ac multa ordinat & regit, ille seipsum laedit & perdit. Et qui magister vult esse in rebus alienis, non est mirum, si nescit esse discipulus in suis. O quanta adhuc discere habet, quae non videt! Quantum illi adhuc deficit, & o quam longè stat! Quid ergo vult se intermittere de aliis, & quae emendare non potest? Aut cur se implicat talibus, quae ad ipsum non pertinent? Quid pertinet ad me? inquis. Ut tantum cogites de te, & aliud quodcunque fuerit, proicias procul a te. In ista cogitatione inuenies te, & custodies, & proficies maximè. Eris sapiens liber a suspitione & indignatione. Parum curabis de exteriorum occupatione & gubernatione eorum, quae fiunt in domo. Dilecte frater, Dominus custodiat te ab omni malo, custodiat animam tuam Dominus. Amen.

Psal. 120.

EPISTO.

Confortatur quidam deuotus in hac epistola.

1. **S**uscipiamus charissime de manu Dei, quicquid voluerit super nos venire Deus. Nihil enim sine iusta & certa causa agitur in terris. Et ideo curemus nos Deo subicere cor nostrum & sensum nostrum, vt respiciens humilitatem & patientiam nostram, bene disponat desiderium nostrum. Inclinemus nos sub sancta & gloriosa maiestate eius, quia puluis sumus; & cogitemus quam magnum & dignum sit, vt recogitet de nobis aliquando Deus. Ex hac humili æstimatione sensus nostri, & accusatione culparum nostrarum, confessioneq; iusti iudicij Dei, (quod vt frequenter occultum, semper autem rectum est) apprehendamus spem & confidentiam ad ipsum, & oremus largiter, atq; ab aliis etiam intimè flagitemus orationes; quatenus sua maxima pietas, nostram miseriam & tribulationem tantarum tentationum, immutare dignetur. Nec ideo diffidamus de nobis, quia multa contraria sentimus & patimur; & sæpius quàm vellemus, & grauius quàm alij tentamur; vel quòd inconstantes sumus, & tam parum laborare possumus; seu quòd toties cadimus, & tardè resurgimus; aut quòd tam in deuoti & aridi inuenimur, & paruum appetitum ad virtutes & ad Deum sentimus. Omnia ista solent bonis accidere, & sæpius de uotissimi talia sunt experti.

Tentationes bonorum.

2. Cum ergo taliter nos affligi senserimus inter tristitias totidè, Domino humiliter dicamus: Domine Deus, si dignus non sum, nec tibi placet, vt liberer à pressura cordis mei, saltè hoc mihi largiri digneris, vt patiens sim, & non murmurem contra virgam tuam, qua me percutis. Memor etenim bene sum, quòd canitur in ecclesia tua: Tusionibus, pressuris expoliti lapides, & quia illuc introducitur omnis, qui pro Christi nomine hic in mundo premitur. Propter quod peto, vt pro quacūq; culpa ista patior, ad meam purgationem semper peruenire facias; & pro signo clemetiæ, nò reprobationis furore, capienda esse doceas. Debemus ergo sic nos Domino iutegro affectu resignare, & plus eius bonitati cõfidere, quàm audemus postulare. Eius creature sumus, & ipsi cura est de nobis. Qui vocauit nos, ipse adiuuabit nos, & custodiet nos à tètatione hac in eternū; vt nò velimus cum hoc mundo gaudere, neque latam viam, quam multi tenèt, denuo ambulare. Admoneo te, attède scripturas sanctas. Sequi vis Christum, an mundū istum? Credis apostolo, an magis philosopho? Christus dicit: *Intrate per angustam portam, quæ ducit ad vitam.* Et iterum *Tollite iugum meum super vos, discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Dicit Apostolus: *Nolite conformari huic sæculo: & si secundum carnem vixeritis, moriemini.*

Matth. 7.
Matth. 11.
Rom. 12.

Rom. 8.
Galat. 5.
Galat. 2.
Galat. 6.
Phil. 4.

Nemo vos seducat inanibus verbis. Quicumque sunt Christi, carnera suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis, Ego Christo confixus sum cruce. Ego stigmata Domini Iesu in corpore meo porto. Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Omnia arbitror ut stercora, ut Christum lucrifaciam. Ista sunt verba apostolica: sed apud philosophos & sæculi prudentes, talia non inuenies.

Rom. 7.
Pauci se continent
à vitiis
ostendunt
quàm multi
sunt vitio-
si.
Ioan. 8.
Ioan. 9.

3. Et quamuis aliqui gentiles contemptum diuitiarum laudabant, & voluptates spernebant, & eorum doctrinam multi hodie commendant: de Christo tamen nihil sciebant, nec æternæ vitæ amore id agebant, sed euauerunt in cogitationibus suis. Et omnes (ni fallor) homines cupiunt esse cum Christo & ad populum eius pertinere: sed pauci volunt sequi vitam Christi. Iterum dicunt, se diabolum odire, & eius vestigia nolle sequi: sed vita paucorum continentium se à sæcularibus actibus carnalibusque desideriis ostendit, quia multi sunt ex parte eius, Opera probant, cuius seruus quis fuerit. Ait ergo Christus: *Qui sequitur me, non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ. In mundum hunc ego veni, ut qui non vident, videant: & qui vident, ceci fiant.* Ac si diceret: Ego humilis & pauper in hoc mundo apparui hominibus, ut exemplo meo efficiantur simplices & humiles, & intelligant opera diuina & cælestia miracula ad credendum mihi. Et qui se ipsos peccatores & despectos, & quodammodo cæcos, & inscios cognouerint, per gratiam meam illuminari digni erunt, sicque capient deuota humilitate, quod superbi & apud se sapientes nequaquam intelligere queunt, atque idcirco in cordis cæcitate & stulta opinione manent, estimantes suam doctrinam certio rem, meam autem dubiosam & mundo exitialem. Sicut olim Iudæi Christum presentem in carne contemnebant, sic modò plures carnales eum contemptui habent, & in cæcitate (pro h dolor) perseuerant. Malunt potius credere sibi quàm Euangelio, & carni magis seruire quam Deo. Atque ideo longos optant dies & voluptuosos super terram, cælum autem respicere negligunt, & quàm velociter tollentur ex hac vita non attendunt.

Lucæ 19.
Matthæ 30.

4. Hæc si cogitas, nimirum senties melius esse sequi humilem Deum crucifixum, & passum pro nobis, & meritò nos debere pati cum illo, & relinqui à parètib; & amicis in hoc mundo. Matre igitur apud Deum, qui te vocauit, & ne discedas ab amore eius: sed ascendo a bore crucis, ut inde videas Iesum ambulante, & viam ad æternam vitam præparante. *Hæc est via*, ait propheta, *ambulate in ea.* Via crucis, vita nostra: via electorum, via paucorum: via amara, via vitæ & salutis: via breuis, via directa: via laboris, via perfectio nis. Via inquã crucis est, sed ducit ad gloriã, ad latitudinẽ, ad regnũ cælorũ, ad multa millia & frequentia ange-

angelorum, ad dulcedinem inenarrabilem & interminabilem, ad longitudinem dierum in seculum seculi, ad desideratum finem omnium fructuosum, & appetitum cordium, ad requiem, & pacem securissimam, ad iucunditatem & exultationem amoenissimam. Quæ breui quodam versiculo, qui cantatur in festo sanctæ crucis, pulchrè tanguntur: Serui crucis crucem laudent, qui per crucem sibi gaudent vitæ dari munera. Quia ergo vita Christi crux fuit, debet vita Christianitiam crux esse: Et multo magis vita monachorum, clericorum, & omnium religiosorum, in cruce erit. Extra crucem, non est salus: præter crucem, non venit ad regnum Christi. Oportebat pati Christum, & resurgere à mortuis, & ita intrare in gloria suâ. Si aliam vitam quaerimus, erramus, & in perditionem ducimur. Et qui crucem fugere cupimus, in mediū lacus ardentis picis & sulphuris incurremus. Crux nostra æterno cruciatui comparata, est delectabilissima.

Luc. 24.

5. Labor noster, perpetua requie donatus, leuissimus est. Frangere voluntatē propriā, crux est, & fortè, qua maior vix est. Sed in inferno, quis vnquā vel in minimo, sua voluntate vitur, cum seper quod nolit, pati cogatur, quod voluerit, nunquā accipiat? *Fili (inquit) recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala.* Comedisti & bibisti, & saturatus es nimis. Meliora & deliciaiora elegisti tibi vestimenta, & ornatus es. Risisti, cætaisti, saltasti præ læritia, nec prohibuisti cor tuum à voluptatibus, sed quodcumq; libuit, sine cōtradictione implesti. Et hæc existimasti partē tuā, & regnū tuum, & gloriam tuam, nec de Lazaro quicquā cogitasti, quantū egeret, quantum pateretur, quantum infirmaretur. Recordare ergo fili, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala. Nūc autē hic consolatur, tu verò cruciaris. Ille dū viueret, crucem habuit, & ad modicū spatiū sustinuit: tu dum viueres, cælū tuū in terra habuisti, & libèter vitam in delicijs protraxisses. Sed nūc ille, nec pœnā corporis nec animæ patitur, sed in requie beata lætatur: Tu verò, & modò cruciatū in anima habes, & postea simul in corpore & anima torquendus dānaberis. Hæc meditare inter tētationes tuas, & Domino aspiratē cessabit earū impet⁹. Nā solet ardor ardore expelli, & labor labore grauiore minui. Sta ergo in loco isto, quē elegisti, & eleua patiōtiæ clypeū cōtra ictus tētationū, mori eligēs magis, quā cedere antiqui hostis vexationibus. *Qui vicerit (ait Spiritus sãctus) faciã illum columnam in paradiso Dei mei: & scribam super eum nomen Patris mei, & nomen ciuitatis nouæ Hierusalem.*

Luc. 18.

Apos. 3.

6. In super sanctorū exempla intuere, & eorū suffragia iugiter quære. Memēto, quantū sancti pro vita æterna laborauerunt, in qua nunc cum Christo sine fine regnantes gaudent. Quanto in mundo despectiores & pauperiores fuerūt, tãto nūc gloriosiores

Psal. 25.

Iesue 1.

fiores & nobiliores in celo refulgent. Propter amorem igitur Christi, & locus & status inferior, semper plus placere debet & dulcescere cordi tuo, quia vanitas est in hac vita aliquid apparere. Quanto in inferiori & humiliori statu quis fuerit, tanto verius saepe bona agit, & facilius habita custodit. Si alij nos precedunt, quid ad nos? Sequamur Iesum in humilitate & simplicitate, & non curemus humanam vanitatem. Nos propter Christum stulti, ignobiles, & infirmi, nos propter illum, libenter sumus abiecti & nouissimi reputati. Ego (inquit) sum vermis & non homo, opprobrium hominum, & abiectio plebis. Quæ maior gloria, quam cum Christo gloriari in cruce? Quæ maior consolatio cordis, quam portare viuentem imaginem crucifixi? Confortare igitur, & esto robustus, & ne timeas; quia ego tecum sum, vt liberem te, dicit Dominus. Compassus tibi, locutus sum tanquam infirmus infirmo; vt pariter in Domino consolati, per ipsum conualescamus in ipso. Amen.

EPISTOLA QUARTA.

De conuersione, & de perseverantia in bono proposito.

1. **D**ilecte frater, intimè congaudeo tibi, quia inuenisti locum Deo seruiendi. Sit Dominus noster exhinc benedictus, qui te vocare dignus est ad suum seruitiū. Agnosco hanc vocationē, donū Dei esse; quoniā nō ex meritis tuis, sed secundū misericordiā suā, de seculi vanitatibus te eripuit; & in electā societate perduxit, vbi audires, atq; oculis etiā cerneres, qualiter illi seruires. Quam multi diuites, nobiles, & potētes; quā multi sapientes, literati, & famosi adolescentes, in hoc seculo miserabiliter fluctuant, & abiicere iugū diaboli à suis cervicibus nō proualēt; nec illo spiritu adhuc mouentur, vt seculo renūcient. O vanitas vanitatum mundū diligere, & quæ Dei sunt minū curare! Veniet tempus, veniet citò tempus, quando omnes seculares & carnales delectationes simul finē habebunt, & tunc relinquēt vel inuici præsens seculū, qui modò voluntarij non sunt abrenunciare pompis eius. Tu autem dilecte frater, maiorem gratiam à Domino accepisti, quia inter tot sodales tuos, à multis periculis corporis & anime, à laqueis diaboli es præseruatus; & in loco apto ad saluandam animam tuam constitutus.

2. O quantas gratias Deo debes, qui tibi regnū suum promerendum obtulit, quod diues pecunia possidere nō potest. Et quā miranda Dei gratia, vt inualidus & imperitus, Sactorū viam fortiter ambulet; quā robustus & doctus, saepe subsequi vix valet. Recogita, vbinā sūt olim tecū studētes; vbi illi socij familiares, cū quibus viuere & ludere secundū carnē dulce erat; cum quibus peregrinari in remotis partibus, non amore Christi, sed cupidine temporalis processus & lucri, iucūdū tibi videbatur. Quā multi

multi iā obierūt, quā multi etiā vagi in sæculo remāserunt. Bene de ipsis cū S. Moyse dicere potes, cōsideratis finibus eorum: *Vtinam saperent & intelligerent, ac nouissima prouiderent.* Audisti a- Deut. 32.
 lios Romā pergere, & pro beneficiis laborare, alios Parisiis reside-
 re, & ad magistrerium tēdere; alios perceptis dignitatibus &
 prælaturis, in medio populi exaltatos iā esse. Tu autem quid?
 Gratias Deo, quia nihil horū attēstasti, imō & propter Christū,
 iā veluti stercora ista mūdāna culmina & gaudia reputās, adie-
 cisti etiā teipsū contēnere, loquens cū B. David: *Elegi abiectus esse* Psal. 83.
in domo Dei mei magis, quā habitare in tabernaculis peccatorū.
 Tu utiq; elegisti hodie Dominum Deum in patrem, cui seruire
 regnare est; pro quo humiliari in præsenti sæculo, æternæ exal-
 tationis tibi causa erit. Pro illo labor, requies; penuria, diuitiā;
 contemptus, honor; tribulatio, cōsolatio; infirmitas, robur; mœ-
 ror, gaudium tibi semper sit. Et quo puriūs & ardentius eum
 amaueris, eo viliora terrena omnia censebis.

3. Caue tamen charissime, ne aliquando permittas maligni
 spiritus cōsiliū intrare cor tuum, vt contristeris, quia amicos
 & socios reliquisti, & quia ipsi iam magni domini effecti nun-
 ciantur, & tu adhuc permanes in innocentia tua. Noli audire
 eos, qui te in aliam viam conantur trahere, & dicunt: *Vsquequo*
sic transies? Et quare ad altioris status gradum non tendis, nec
 aliud opus inchoas, vnde aliis etiam aliquem fructum feras?
 Solet enim diabolus post aliqua tempora conuersionis, tentare
 seruum Dei de præteritis rebus in sæculo, de amicorum visita-
 tionibus, de multorum sociorum suorum conuersationibus;
 quatenus talibus cogitationibus eum retrahere possit ad sæcu-
 lum, aut impedire à profectu & ab obliuione mundanorum. Sed
 crede expertis: Nocet Dei seruo memoria & retractio vitæ se-
 cularis, qui mundo plenè & sibi est mortuus. Nocet etiam per-
 suasio blanda multorum loquentium, de altiori gradu & melio-
 ri loco, qui veluti sapientes prudenter cōsulere volunt; sed sen-
 sum Christi in abiectiōe & humilitate, in fuga mundi, & teno-
 re arctioris vitæ non habent. Nam nudū Christum sequi, aut re-
 cusant, aut pigrescūt incipere, ne videantur proximis solatium
 subtrahere. Et quia gratiam non sentiunt, qua Deus sibi seruien-
 tes & omnia relinquentes imbuit & confortat, durum sermo-
 nem hunc esse dicunt, omnibus amicis & rebus propriis abre-
 nunciare. Et sicut ipsi sapiunt, ita & alijs libenter persuadent.

4. Sed contra tales loquitur sētētia Saluatoris: *Caute* (inquit)
ab hominibus. Multi enim sunt, qui pulchris sermonibus & aptis Mat. 16.
 (vt ipsis videtur) rationibus, viam leuem & planam commēda-
 re sciunt, & hominem imperitum quandoque iustificānt & lau-
 dant atq; per tales sermones, bene proficientem & firmiter stā-
 rem

tem, quandoq; vacillare faciunt. Veruntamen Deus conteret dentes eorum in ore ipsorum, quia iuxta iter Sanctorum non ambulant, neq; loquuntur. Non veniat anima mea in consilium eorum, & domus eorum longè sit à me. Ideoq; frater dilecte, nunquam tibi placeat talia audire, & multo minus credere velis. Siue enim diabolus instiget, siue homines fabulentur; quod incepisti, in eo permanes, obsecro. Recurre ad Euangelium, & optimum audies remedium: *Quid prodest homini, si lucretur uniuersum mundum, seipsum autem perdat?* Hoc apud te semper retine, & cuiusuis manus pugnauerit contra te, scuto euangelico vire.

Matth. 16.

Obiectio-
nes fieri
solita re-
nunciandi
bus seculo

5. Sed solent quidam homines, sine spiritu & scientia Dei, obijcere quandoq; saeculo renunciantibus: Ergo qui in saeculo sunt, peribunt, & vos soli salui eritis? Aut non potest aliquis venire ad caelum, nisi ita uiuat sicut vos uiuistis? Quid fabulamini sic iniuste, contra Deum & seruos Dei? Neq; hoc Christus dixit, neq; serui eius ita locuti sunt. Bene facite, iuste uiuite, & mandata Dei custodite, & nemo uobis salutem negabit. Ad haec illi iterato: Mandata (iniquiunt) uellemus seruare, sed non possumus. Si debemus lucrari victum & necessaria uitae, oportet nos saepe contraria agere. Qui cum saeculo conuersamur, saecularia negocia quomodo cauebimus? Si ista perfecte consideratis, & pericula atque fallacias mundi non ignoratis; quid ergo obloquimini, quia serui Dei mundum fugiant, & monasteria aut congregationes deuotorum intrant, ut Deo sine tali impedimento seruiant? Si imitari non uultis, aut non ualeatis, saltem congaudere & adiuuare bonos pro uestra salute deberetis. Sed non plus (frater) de istis, quia nec taliter loquentes, excusationem habent de peccato suo. Constante igitur age. Christus, qui tibi incipere donauit, ipse perficiet, consolidabitq; in finem propositum tuum. Ecco tempus breue, mors incerta, omnia caduca & uana in mundo. Multi iam in sepulchris saetent, qui diu se uiuere existimabant. Recesserunt à memoria hominum, qui in ore uersabantur omnium. Colit mundus praesentes, absentes nescit, deserit morientes. Beatius ergo contemnere fallacem mundum, & sequi ueritatem, quae nobis pariter concelebrat uitam eternam Amen.

EPISTOLA QUINTA.

De pia defunctorum memoria.

I. **M**ultum iam tempus praeteriit dilecte frater, ex quo decreueram aliquid, pro pia memoria defunctorum, charitati tuae insinuare; & maxime parentum nostrorum, & amicorum speculium, omniumq; deuotorum, quorum nomina Deus in libro uitae scribere dignetur, & inter sanctos suos collocare animas eorum, sicut & corpora eorum, apud nos sepulta sunt in terris. Nos debe-

mus

mus libenter pro eis, & pro omnibus fidelibus & defunctis orare, quia hoc opus est sumæ charitatis & misericordiæ. Sicut igitur nobis desideramus subueniri post mortē, ita & eis, quo melius possumus, (Domino opitulante) laboremus subuenire. Qui enim pro animarum liberatione fidelis & sedulus fuerit, nimirum & sibi ipsi plurimum proficit, cum pro talibus orans nequaquam se spoliat orationis fructu, & insuper sibi recordationē mortis adducit, & vix sine compunctionis gratia ad solita redit. Sciēs, quod omnes viā vniuersæ carnis ingressuri sumus, & quod illi iam expleuerunt, certissimē sibi cōstat futurum. Oremus igitur pro charis nostris, quia post modicum eos sequemur, & cum melius habuerint, omnino in eadem necessitate recordabuntur nostri. Non sit fides nostra ore tenus, neque quæ in facie sunt, respiciamus, sed dilectionem faciamus, siue præsentēs siue absentes corporaliter fuerimus. Charitas enim nunquam excidit, & qui se in veritate diligunt, se ipsos obliuisci non poterūt.

Quantum
profit me-
minisse
de functo-
rū in bo-
num.

1. Cor. 13.

2. In necessitate probatur amicus fidelis. Est enim impium & crudele nimis, si videas fratrem tuum aut amicum cordis tui, carceri traditum vel flammis iniectum, nec mouearis ad fletum, & cum manum porrigere possis, nihil agas charitatis, ac etiā si loqui aliquid pro eius quieris liberatione, clauso pertranseas ore. O fidelem Samaritanum, qui viso homine vulnerato à latronibus & expoliato, misericordia motus est. Væ, væ pincernarum magistro, qui oblitus est Ioseph sui interpretis, cum de carcere esset eductus. Sic timeo, ne multoties contingat, cum aliquis amicorum obierit, & pro se instanter orari petierit, ac fidei viuentium se commendauerit, quod nonnunquam obliuionem accipit, aut paruam aut tardius sentit aduenire expiationis hostiam, quam sperasset. Propter quod dilectissime, me ipsum & te pariter admoneo, vt pietatis oculum frequenter dirigamus ad memoriam defunctorum, & quicquid ad eorum absolutionem nouerimus prodesse, deuota exequamur festinatione, ponderantes quàm graui teneantur tormento, & quod nisi purgati fuerint, ad requiem transire non possunt. Eorum etenim consolatio & liberatio, maximè in Christi meritis, & Sanctorum suffragiis, & fidelium constat oblationibus. Simus ergo feruentes ad soluenda beneficia salutaria, & deuotè oremus pro eis generaliter & priuatim.

Luc. 10.
Gen. 40.

Liberatio
defunctorum
ex igne purgatorio,
quibus modis
fit.

3. Attentè vigilias legamus, libenter & sapius ad missam ministremus, & cum sacerdote vota labiorum nostrorū in cōspectu sūmi & veri sacerdotis offeramus, qui est hostia dignissima ad exhaurienda omnium peccata. In illa hora, dū Christus in altari inter manus sacerdotis Deo Patri pro salute viuorū & defunctorū offertur, te ipsum cura cum omnibus tibi in orationibus

bus

bus commendatis offerre, in acquisitionem & possessionem perpetuæ salutis; & vt omnes sint participes huius preciosissimi sacrificij, quod immolatum semel in cruce, sufficiens est precium pro peccatis totius sæculi. Habeas tunc specialem memoriam eorum, qui tibi sunt commendati, & recita nomina eorum in præsentia Christi; & reuerenter ac deuotè sæpius flecte genua cordis tui, vbi consistis ante solum miserationum Domini. Quotiescunq; etiam te ad perceptionem corporis Christi præparas, & perceptum tecum habes, esto quæso memor fidelium defunctorum; & implora tanto ardentius misericordiam eius, quanto certius retines in te pignus æternæ redemptionis.

Iob 1.

4. Sæpe de manè, sæpe de vespere; sed in labore, & tempore scripturæ, charissimorum tuorum recogita obitum: quomodo habeant, & quomodo aliquid facias pro eis, quod ipsis potest prodesse, & tibi nihil obesse. Antequam comedam, suspiro, ait S. Iob. Ex quo verbo, pietatis & compassionis tibi innuitur opus, vt numquam cibum corporalem sumas, nisi prius fidelibus defunctis aliquam spiritalem eleemosynam mittas. Ego noui aliquorum talem esse consuetudinem, qui signo refectorij facto se expediunt; & vacant orationi ad refrigerium animarum fidelium, quorum eleemosynis sustentantur.

EPISTOLA SEXTA.

Deuota omnino Epistola, ad quandam regularem scripta.

Deuotione & pace
que conseruent.

Duo in primis
Monacho obsunt.

I. I Sta sunt præcipue necessaria & vtilia, pro conseruatione deuotionis, & pace cordis, pro profectu virtutum & ædificatione aliorum, scilicet solitudo, silentium, opus manuum, oratio, lectio, meditatio scripturarum; paupertas, sobrietas, obliuio patriæ, fuga sæculi: quies claustrum, visitatio chori, & custodia cellæ. Cum his obseruationibus fit homo compunctus, internus, & deuotus. Nimia occupatio in externis, magnum impedimentum est interiorum, & in frigidat à celestibus. Duo sunt, quæ valde noceant religiosis, quod tam parum illuminantur; quia sunt nimis multiplices in exercitijs corporalibus, non considerantes ad quid omnia ordinata sunt: & quia non examinant sollicitè interiora sua, quibus affectionibus mouentur ad virtutes vel ad vitia, & quantum distant ab vnione cum Deo habenda. Nam tanto quis Deo vnitur & plus illuminatur, quanto à mundi curis magis elongatur. Multa non sunt homini necessaria scire, nec habere; sed curiositas & auaritia trahunt ad multa animæ nociua. Placeat tibi propter Christum simplex vestitus, & sobria mensa, nec quæras pretiosa ornamenta. Christus amat cor purum, non cappam pulchram, neque casulam sericam mira varietate contextam. Non optes, vt monasterium tuum abundet diuitiis & altis ædificiis, sed

VI

vt floreat omnes fratres bonis moribus, & virtutibus sanctis. Et si alicubi pulchra & sumptuosa videas, excusare potes & tolerare, pro honore Dei & reuerentia loci: sed non debes similia affectare.

2. Quando relinquis amicos propter Christum, & non queris consolationes hominū, sed permanes in cella faciēdo opus tuum; tunc aderit tibi gratia cælestis, illuminando cor tuum; & gaudebunt super te angeli sancti, & custodient te ab impugnationibus inimici, ne dominetur tibi; sed viriliter agas, & precibus eis resistas. Quæ ad secularem scientiã & reputationem humanã trahunt, omnino caueas; sed semper humilia sectare, sicut fecerunt Iesus & B. Virgo Maria. Attende quoq; vitã, doctrinam, & patientiam Sanctorum: qui habuerunt verã sapiētiã, per quam soli Deo placere studuerunt. Pius Dominus nõ derelinquit electos suos in mundo afflictos: sed tollit quandoq; eos tempestiuõ de laqueis superuētãris: ne deteriora mala incurrãt, quæ fortè tolerare nequirēt. Debes sollicitè cogitare de defect. tuis, & sæpe ingemiscere, ne vincaris vel seducaris. Ora primò pro propriis miseris: deinde pro aliis amicis viuis vel defunctis, sicut fraterna charitas exigit. Plus tamē cõfidere debes de Dei gratia & misericordia & Sãctorũ meritis: quã de tuis precibus & actibus bonis. Habeas firmũ propositum te emendãdi: & si centũ annis posses adhuc viuere, cogita, quòd propter nihil aliud velis viuere, nisi vt Deo possis perfectiũ seruire. Contra tria vitia oportet quotidie certare, quæ rarò plenè vincuntur, scilicet, contra superbiam, contra gulam, & acediã.

3. Superbia latet in corde, & multipliciter extollit stultum in propria æstimatione sui: apparet sæpe in vestitu, aperitur in voce, notatur in incessu, & leuitate morum. Gula, graue est vitium: quæ si refrenata non fuerit, facit hominem dissolutum, pigrum, & ad spiritualia ineptum; inducit somnolentiam, & excitat libidinem. Acedia multum retrahit à spirituali exercitio, ab intenta oratione, & sacre lectionis studio. Querit carnis molliem, fugit laborem, odit cellam, diligit fabulari, delectatur vanis rumoribus; attrahitur interesse diuinis. Qui non certat viriliter aduersus ista tria vitia, parũ proficiet in bona vita, & citò cadet ad alia peiora mala ex istis nascentia. Dilectio Dei probatur magis in cõtẽptu sui & omniũ terrenorum, quã in pulchritudine verborũ. Plus Deus delectatur in humili prece contriti cordis, quã in in alto clamore curiosæ vocis. Sæper humilis inuenit gratiam; & qui se dat ad simplicẽ obedientiã, optimam habebit conscientiam & quietissimã vitam.

4. Sæpe est occulta superbix signũ, desiderare habere magnã deuotionem vel reuelationem: potius te iudica diuina conso-

latio-

Aduersus
tria vitia
quotidie
pugnandum.

Deuotio
non semper
anxiõ
desideranda.

latione indignum. Nam de defectibus tuis atque excelsibus cogitare, magis placet Deo; & vtilius est tibi, quã indagare de cœlestibus secretis. Quãdiu non es verus humilis, & totus ab intra mortificatus, (ita quòd laudibus non delecteris, nec maledictis mouearis) nõ expedit tibi altiora perscrutari. Christus sæpe cõpescuit apostolos, de multis futuris & subtilibus materiis loqui. Cur ego tu vis scire, quæ excedunt scientiã tuam? Munda cõscientiã tuam, & caue præsumptionem: & stude diuinam discere & facere voluntatẽ, non propriam. Sic enim orat sãctus Dauid, magnus cognitor cœlestiũ secretorum: *Domine ad te confugi, doce me facere voluntatem tuam.* Quicquid ergo humiliore te non facit, & ad maius beneplacitũ Dei non tendit, soli cupere nec curare, quia Deo obligaris mundã seruare conscientiam, & sæculi abicere vanitatẽ. Verba Domini nostri Iesu Christi cum magna diligentia attende, & dauidicos psalmos sæpẽ rumina: quia in illis est vera sapientia, & salus tua. Passionem Christi & vulnera Iesu, in corde tuo quasi in libro scribe, & rotam spem tuam, in meritis Christi & Sanctorum precibus pone.

Psal. 142.

1. Pet. 5.

5. Quid enim nos fragiles agere possumus, nisi quòd multum humiliemus nos sub potẽti manu Dei, & coram ipso prostrati veniam petamus? Resistendo vitiis & insistendo bonis exercitiis, concupiscentiæ & passiones paulatim minuuntur in nobis, & virtutes amplius roborantur, ita vt homo delectetur in eis frequenter: & maxime si honori Dei, & non suum commodum vel pacem propriam quærat: quia aliter non esset purum, nec verè virtuosum. Nam qui ad Deum omnia opera sua purè non refert, superbus est & vanus. Quicquid boni homo facit, cogitare debet, quia donum Dei est, & non se reputet inde. Nam tenetur Deo regratiari & magis se humiliare, ne imputetur sibi ad peccatum, & grauius de ingratitude indicetur. Omne opus bonum in Deo factum, gratiam maiorem meretur, lætificat mentem, & delectat operantem, quia Deum habet adiuuãtem. Qui desiderat à Deo consolari, taceat de mūdānis, oret sæpius, & raro sit foris. Omne enim peccatum generat tristitiam, corrumpit naturam, & meretur pœnam. Attende donũ Dei in alio, & dilige illud, sicut verè est donũ Dei. Erit autẽ tuũ, si diligis illud tanquam tuum: semper tamen totum ad Deũ humiliter referendo, ne perdas bonũ malè vtendo. Tũc malè vtetis bono, si inde extolleris, & vanè gloriaris. Tunc bene vtetis malo, si inde humiliaris & contristaris, & per pœnitentiã emendas, nec te superbe excusas. Status huius vitæ debilis est, & plenus periculis: ideo ad Deum semper currendum est & orandum, vt nos custodiat & adiuuet in omni luctamine & opere bono vsq; in finem.

F I N I S.